

10.10.2024

Høringsinnspill i Prop. 1 S (2024-2025) Statsbudsjettet 2025 (kapitler fordelt til helse- og omsorgskomiteen)

Barneombudet ber regjeringen og de politiske partiene på Stortinget om å generelt ha et større barneperspektiv i arbeidet med statsbudsjettet. Plikten til å vurdere barnets beste er grunnlovsfestet, og gjelder også ved budsjettarbeid. Vi ber også Stortingets komiteer om å se saker som gjelder barns oppvekst i sammenheng og tenke helhetlig i budsjettarbeidet.

Staten har det overordnede ansvaret for at barns rettigheter blir oppfylt. Barneombudet mener det er bekymringsfullt når staten delegerer oppgaver til kommunene, uten å sikre at de har tilstrekkelige ressurser. FNs barnekomité har anbefalt at Norge i betydelig grad styrker sin innsats for å sikre at hver kommune blir tildelt de midlene de trenger for å oppfylle sine forpliktelser når det gjelder å gjennomføre barns rettigheter.

Barneombudet har store forventninger til at regjeringen følger opp Hurdalsplattformens lovnader om bevilgninger til en reell styrking av lavterskeltilbud i kommunene og i tilbudene i psykisk helsevern for barn og unge.

Det er godt dokumentert at investering i barns oppvekst og utvikling vil spare samfunnet for betydelige menneskelige og økonomiske kostnader.¹ Vi oppfordrer derfor komiteen til å styrke det forebyggende arbeidet.

Lavterskel psykisk helsehjelp til barn og unge

- Barneombudet ber komiteen om å vurdere om budsjettmidlene er tilstrekkelige og imøtekommer kommunenes ansvar i å gi lavterskel psykisk helsehjelp til barn og unge.

Barneombudet er glad for å se at regjeringen utreder om lavterskeltilbud psykisk helsehjelp i kommunen skal lovfestes.

Regjeringen vil styrke kommunenes rammetilskudd med 150 millioner kroner for å utvikle gode lavterskeltilbud innen psykisk helse. Barneombudet stiller spørsmål ved om tilskuddet møter kommunenes forpliktelse til å gi barn og unge psykisk helsehjelp, og ved om frie midler vil sikre at barn og unge prioriteres i de kommunale budsjettprioriteringene.

For seks år siden løftet FNs barnekomité barn og unges psykiske helse frem som ett sentralt område med behov for rask innsats og med behov for tilstrekkelig med ressurser, også i kommunene. Til tross for at kommunene har ansvar for behandling og oppfølging av barn og

---

¹ <https://heckmanequation.org/resource/the-heckman-curve/>

unge med milde til moderate psykiske plager,² er det fortsatt stor variasjon i hvordan kommunene tilbyr oppfølging og behandling. Videre hvordan tilbudet er organisert og hvilke tjenester som tilbys. Dette fører til en situasjon der vi ikke kan si om barn får den hjelpen de trenger.³

Det er også grunn til å anta at tidlig og rett psykisk helsehjelp i kommunene kan redusere presset på BUP.

Psykisk helsevern for barn og unge

- Barneombudet ber komiteen vurdere om budsjettmidlene er tilstrekkelig for å imøtekomme opptrappingsplanens mål om redusert ventetid inn til BUP.

Barneombudet er fortsatt bekymret for at barn og unge må vente lenge før de får hjelp i spesialisthelsetjenesten. Regjeringens langsiktige mål er at ventetiden i BUP ikke skal overskride 35 dager, men nasjonale tall for 2023 viser en gjennomsnittlig ventetid på 54,7 dager. Dette er en økning på 1,3 dager fra året før⁴. Barneombudet synes det er vanskelig å se hvordan ventetiden vil kunne reduseres i budsjettforslaget.

- Barneombudet ber komiteen vurdere om budsjettmidlene vil bidra til å sikre barn og unge tilgang til døgnplass uavhengig av bosted.

Barneombudet har tidligere vært bekymret for døgnplasskapasiteten i psykisk helsevern for barn og unge, inkludert syvdagers døgntilbud. Det er i dag betydelige geografiske forskjeller i døgnplasskapasiteten.⁵ Vi kan ikke se hvordan statsbudsjettet vil kunne sørge for å utviske regionale forskjeller slik at barn og unge sikres rett hjelp uavhengig av hvor de bor.

Rustiltak for barn og unge

- Barneombudet ber komiteen sørge for tilstrekkelige ressurser til rustiltak for barn og unge.

Barneombudet har ved flere anledninger uttrykt bekymring over de store variasjonene i tilgjengelige rustiltak for barn og unge. Nyere kartlegginger viser at hjelpetilbudet til denne målgruppen ikke er tilstrekkelig, verken i kommunene eller i spesialisthelsetjenesten.⁶ Statsbudsjettet for 2025 ivaretar ikke behovet for en nødvendig styrking og implementering av rustiltak tilpasset barn og unge.

Ta gjerne kontakt for mer informasjon:

Hilde Silkoset, hilde.silkoset@barneombudet.no, 99579765

---

² [Psykisk helsearbeid barn og unge - Helsedirektoratet](#)

³ <https://www.barneombudet.no/uploads/documents/Publikasjoner/Fagrapporter/Hvem-skal-jeg-snakke-med-na.pdf>

⁴ [Psykisk helse for barn og unge - ventetid - Helsedirektoratet](#)

⁵ [Psykisk helsevern – døgnplasser, behandlingssted - Helsedirektoratet](#)

⁶ Se blant annet Norges institusjon for menneskerettigheter (2022), «Rus og menneskerettigheter»

Torggata 2-4,
0181 Oslo

post@barneombudet.no
+47 22 99 39 50

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

barneombudet.no
EHF/org.nr.: 971527765